

Arbetslöshetsförsäkringsfondens verksamhetsberättelse 2017

1. Verksamhetsberättelse

1.1 Styrelsens verksamhetsberättelse

Arbetslöshetsförsäkringsfondens resultat för 2017 uppvisar ett överskott

- Arbetslöshetsförsäkringspremier och övriga intäkter sammanlagt 4 011 (4 083) miljoner euro
- Utbetalade arbetslöshetsförmåner och administrationskostnader sammanlagt 3 434 (3 859) miljoner euro
- Förändring i nettoförmögenhet (årsresultat) -572 (220) miljoner euro
- Nettoförmögenhet 106 (-466) miljoner euro
- Investeringar och tillgångar sammanlagt 1 125 (704) miljoner euro
- Lån och övriga skulder sammanlagt 1 018 (1 170) miljoner euro
- Arbetslöshetsgraden i genomsnitt 8,6 (8,8) %
- Avkastning på investeringar 0,1 (0,3) %

Siffrorna för 2016 uppges inom parentes.

1.1.1 Arbetslöshetsförsäkringsfondens verksamhetsmiljö

Fondens resultat överskred förväntningarna klart 2017

Arbetslöshetsförsäkringsfondens förvaltning godkände budgeten i augusti 2016 och vid den tidpunkten uppskattades fondens årsresultat för 2017 uppvisa ett underskott om 73 miljoner euro. Ekonomin vände redan under 2016 i en positivare riktning och arbetslösheten fortsatte att sjunka under 2017. Bokslutet uppvisar ett överskott om 572 miljoner euro för 2017. Arbetslöshetsförsäkringsfondens nettoförmögenhet blev positiv och TVR:s nettoförmögenhet var 106 (skulder 466) miljoner euro vid slutet av 2017.

Finlands ekonomi utvecklades i en positiv riktning under 2017. Utvecklingen inom de viktigaste branscherna var i regel positiv och totalproduktionen uppvisade första gången på en lång tid en positiv tillväxt. Arbetslöshetsgraden sjönk och särskilt antalet arbetslösa arbetssökande minskade kännbart. Antalet sysselsatta fortsatte att växa och nationalhushållningens lönesumma växte. De inbetalda arbetslöshetsförsäkringspremierna ökade och deras totalbelopp överskred tydligt beloppet redovisade utkomstskyddsutgifter. Enligt den officiella statistiken sjönk arbetslöshetsgraden i Finland med 0,2 procentenheter (8,8 % → 8,6 %). Beloppet redovisade betalningar som fonden gjorde sjönk med 11 % jämfört med året innan.

Fondens egentliga intäkter var 4 011 (4 083) miljoner euro och utgifter 3 434 (3 859) miljoner euro. Räkenskapsperiodens överskott uppgick till 572 (220) miljoner euro.

Planeringen och styrningen av arbetslöshetsförsäkringsfondens ekonomi baserar sig i hög grad på prognoser gällande utvecklingen av arbetslöshetsgraden, arbetslöshetsutgiften, sysselsättningen samt lönesumman.

Under normala förhållanden ska fonden fastställa försäkringspremierna på en sådan nivå att intäkterna från försäkringspremierna kan användas för att täcka de prognostiserade utgifterna.

Arbetslöshetsförsäkringspremierna fastställs för ett kalenderår åt gången. Förfarandet vid en ändring av premierna är i allmänhet att göra en lika stor förändring räknat i procentenheter såväl till arbetsgivarens genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie som till löntagarens premie. År 2017 ändrades premierna utgående från konkurrenskraftsavtalet så att arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremier sänktes och löntagarnas arbetslöshetsförsäkringspremier höjdes.

Avvikelsen från resultatprognosen som utgör differensen mellan budgeten som uppgörs i augusti året innan räkenskapsperioden och bokslutet som uppgörs ett drygt år senare har varit i genomsnitt 5 procent av utgifterna under de senaste fem åren. År 2017 var avvikelsen från prognosen större än i genomsnitt.

Likviditeten låg på en bra nivå under 2017. Redovisade betalningar till förmånstagare minskade jämfört med året innan, kassaflödet var positivt och låneportföljen amorterades något.

Arbetslöshetsförsäkringsfonden ska senast i augusti lägga fram sitt förslag till premier för året därpå för social- och hälsovårdsministeriet (18 § 6 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner). Denna tidiga tidtabell ökar osäkerheten angående prognosen för ekonomin och sysselsättningen för följande år. Riksdagen fastställer premieprocentalen för arbetslöshetsförsäkringspremierna utgående från regeringens proposition. Förslaget angående premiernas belopp kan preciseras under riksdagsbehandlingen.

Procentalen för arbetslöshetsförsäkringspremier ändrades för 2018

Arbetslöshetsförsäkringsfonden föreslog till social- och hälsovårdsministeriet 30.8.2017 att arbetsgivarens genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie ska sänkas med 0,5 procentenheter och löntagarnas arbetslöshetsförsäkringspremie ska höjas med 0,3 procentenheter. Riksdagen godkände regeringens proposition med samma innehåll i slutet av november 2017.

Fondens förvaltningskostnader

Fondens förvaltningskostnader uppgick till 10,8 (11,7) miljoner euro.

1.1.2 Arbetslöshetsförsäkringsfondens uppgifter

Arbetslöshetsförmåner som ska finansieras

Arbetslöshetsförsäkringsfonden svarar med stöd av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) för finansieringen av det inkomstrelaterade utkomstskyddet och för de utgifter som uppstår av arbetslöshetsdagpenning, dagpenning för sysselsättningsfrämjande service och för alterneringsersättning till den del som staten och de enskilda arbetslöshetskassorna inte är ansvariga för dem. Nämnda förmåner utbetalas från arbetslöshetskassorna. Vuxenutbildningsstödet utbetalas från Utbildningsfonden. Arbetslöshetsförsäkringsfonden svarar ytterligare för arbetslöshetsförsäkringspremien för arbetslösa och personer som erhåller vuxenutbildningsstöd, vilken utbetalas via Pensionskyddscentralen till arbetspensionsanstalterna.

Enligt statsrådets förordning om verkställighet av lagen om arbetslöshetskassor (272/2001) svarar Arbetslöshetsförsäkringsfonden för handläggning av arbetslöshetskassornas ansökningar om förskott och beslut om utbetalning samt för uppföljning av tillräckligheten hos förskotten. Fonden betalar sina förskott till arbetslöshetskassorna två gånger i månaden, på den första bankdagen i månaden och på bankdagen som är närmast den 15 dagen.

Fonden sköter även betalningen av förskotten på statsandelarna till arbetslöshetskassorna en gång i månaden på den första bankdagen. År 2017 betalade social- och hälsovårdsministeriet till fonden förskott på statsandelarna varje månad i lika stora rater, om inte Arbetslöshetsförsäkringsfonden föreslog något annat. Statsandelen bokförs under fondens intäkter och utgifter.

Under 2017 fanns det 28 (28) arbetslöshetskassor i Finland, två av dem var företagarnas arbetslöshetskassor. Arbetslöshetskassorna betalade inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning som var i genomsnitt 63,77 (65,56) euro per dag.

År 2017 utbetalades till arbetslöshetskassorna sammanlagt 1 320 (1 581) miljoner euro för finansiering av arbetslöshetsförmåner. Fonden betalade till kassorna ytterligare 945 (1 102) miljoner euro i social- och hälsoministeriets andel.

Enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner svarar Arbetslöshetsförsäkringsfonden för utgifterna för utkomstskyddets tilläggsdagar. Utkomstskyddets tilläggsdagpenning utbetalas av arbetslöshetskassorna till sina medlemmar och staten deltar inte i finansieringen av dem. En arbetslös person kan övergå till utkomstskyddets tilläggsdagar när hen har hunnit fylla 59 år innan 500 dagar med inkomstrelaterad dagpenning uppfylls. För personer födda 1955 och senare stiger åldersgränsen till 60 år och för personer födda 1957 eller senare till 61 år.

Med stöd av 4 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner svarar Arbetslöshetsförsäkringsfonden ensam för finansiering av den i 6 § i lagen om utkomstskydd föreskrivna förhöjda förtjänstdelen. Från början av 2015 ändrades kalkyleringsregeln för de högre inkomstrelaterade dagpenningarna så att nivån på dagpenningen har sjunkit något. Samma ändring gjordes i den förhöjda förtjänstdelen. Genom ändringen verkställdes den nedskärning i dagpenningen som ingick i regeringens rambeslut. Ändringen har lett till en mindre utgift för inkomstrelaterad dagpenning. För att verkställa inbesparingen i statens finanser redovisar Arbetslöshetsförsäkringsfonden årligen det belopp som motsvarar inbesparingen, cirka 50 miljoner euro, till Folkpensionsanstalten för finansiering av grundskyddet med stöd av 23 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998).

Med stöd av 19 a § i lagen om arbetslöshetskassor (556/1998) kan fonden i syfte att utjämna arbetslöshetsbördan inom olika branscher betala utjämning av medlemsavgifterna till ett belopp som fondens förvaltningsråd årligen bestämmer till de löntagarkassor vilkas antal arbetslöshetsförmånsdagar under det föregående året väsentligt har överskridit de per medlem i kassorna beräknade genomsnittliga arbetslöshetsförmånsdagarna. Vid fastställande av utjämningen av medlemsavgifterna kan även beloppet i arbetslöshetskassans utjämningsfond beaktas. Ytterligare har fondens styrelse fäst uppmärksamhet vid storleken på medlemsavgiftsbelastningen i förhållande till de övriga arbetslöshetskassorna och vid ändringar i medlemsavgiften under de två föregående åren.

För utjämningen användes sammanlagt 10 (10) miljoner euro 2017. Beloppet som användes för utjämning var ungefär 0,34 (0,35) % beräknat på arbetslöshetskassorna förmånsutgifter, när maximibeloppet är 0,75 %. Utjämning av medlemsavgiften betalades till sju löntagarkassor. I motiveringarna till utjämningsbeslutet togs i beaktande även ändringen av arbetslöshetskassans medlemsavgift under översiktsåret och år 2016.

Finansiering av pensionsförmåner för arbetslösa och personer som erhåller altemneringsersättning och vuxenutbildningsstöd

Arbetslöshetsförsäkringsfondens näst största utgiftspost har varit avgiften som betalas till Pensionskyddscentralen och som används för att täcka ansvaret och kostnaderna för beaktande av arbetslöshets- samt utbildnings- och altemneringsledighetstid (74 och 182 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006)). Avgiften fastställs på ett sådant sätt att den uppskattas motsvara det belopp som skulle mottas, om en genomsnittlig arbetspensionspremie skulle betalas för de inkomster som utgör grunden för det arbetspensionskydd som samlas för de nämnda månaderna utan lön.

Utgiften i bokföringen utifrån Pensionskyddscentralens uppskattning var 768 (846) miljoner euro år 2017. Betalningen gjordes i förskott under berättelseåret. Den slutgiltiga utbetalningen under berättelseåret bekräftas av social- och hälsovårdsministeriet i efterskott under 2018. Arbetslöshetsförsäkringsfonden svarar på motsvarande vis för betalning till Statens Pensionsfond av premien som avses i 62 och 133 § i lagen om statens pensioner (1295/2006).

Arbetslöshetsförsäkringsfondens premie var 12,6 (10,7) miljoner euro 2017. Social- och hälsovårdsministeriet bekräftar den slutgiltiga utbetalningen under berättelseåret i efterskott under 2018.

Redovisning till Folkpensionsanstalten av arbetslöshetsförsäkringspremieintäkterna för de löntagare som inte är medlemmar i kassorna

Fonden redovisar årligen med stöd av 8 och 23 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) från löntagarnas arbetslöshetsförsäkringspremiers intäkt till Folkpensionsanstalten ett belopp som motsvarar andelen löntagare som inte hör till arbetslöshetskassorna. Andelen beräknas på basis av Statistikcentralens material, och kalkylen bekräftas av social och hälsovårdsministeriet. Andelen som redovisades under översiktsåret var 12,7 (13,5) %. I förskottsavgifter betalades 208 (168) miljoner euro.

Finansiering av utbildningsfondens förmåner och verksamhet

Arbetslöshetsförsäkringsfonden svarade t.o.m. 31.7.2017 i enlighet med 13 § i lagen om utbildningsfonden (1306/2002) och 30 § i lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000) för finansiering av förtjänstdelen av löntagarnas vuxenutbildning, yrkesexamensstipendier och Utbildningsfondens administrationsutgifter. Grunddelen av löntagarnas vuxenutbildning och företagarnas vuxenutbildning finansierades av staten. Staten svarade även för finansieringen av yrkesexamensstipendier till personer i statens tjänst. Från och med 1.8.2017 finansierar Arbetslöshetsförsäkringsfonden löntagarens vuxenutbildningsstöd i sin helhet. Till övriga delar är finansieringen oförändrad. Förmånerna utbetalas från

Utbildningsfonden. Arbetslöshetsförsäkringsfonden utbetalade till Utbildningsfonden 151 (116) miljoner euro under översiktsåret. Orsaken till de ökade utgifterna är en kännbar ökning i utgifterna för vuxenutbildning.

Finansiering av lönegarantin

Arbetslöshetsförsäkringsfonden svarar för statens lönegarantiutgifter i enlighet med 31 § i lönegarantilagen (866/98). Lönegarantiutgiften betalas en gång om året till arbets- och näringsministeriet utifrån en faktura som ministeriet skickar. År 2017 utbetalades 19 (23) miljoner euro i lönegarantikostnader.

Fondens uppgift inom EU-koordineringen

I artikel 65 i Europaparlamentets och rådets förordning om samordning av de sociala trygghetssystemen (EG) nr 883/2004 (grundförordningen) föreskrivs om situationer då en person blir arbetslös efter att ha arbetat i en annan medlemsstat än sin bosättningsstat.

I Finland är Arbetslöshetsförsäkringsfonden reglerad som behörig anstalt beträffande inkomstrelaterad arbetslöshetsförsäkring vid verkställande av EU:s grundförordning. Fondens uppgift är bl.a. utbetalning och uppbörd av ersättningar för arbetslöshetsdagpenningar som betalats till personer som varit medlemmar av en arbetslöshetskassa i enlighet med artikel 65.6 och 65.7 i grundförordningen. År 2017 utbetalade fonden sammanlagt 138 240 euro i ersättningar och till fonden betalades sammanlagt 77 137 euro.

Fastställande, uppbörd och övervakning av arbetslöshetsförsäkringspremier

Arbetslöshetsförsäkringspremier

Arbetslöshetsförsäkringsfondens förvaltningsråd lade fram ett förslag till social- och hälsovårdsministeriet 30.8.2016 om beloppet på 2017 års premier.

Arbetsgivarens premieprocenttal sjönk inför 2017 och de var 0,80 (1,00) % av lönen upp till lönesumman 2 059 500 (2 044 500) euro. För den överstigande delen var premien 3,30 (3,90) %. Arbetsgivarnas genomsnittliga premie var 2,41 (2,87) %.

Arbetslöshetsförsäkringspremien för statliga affärsverk var 0,80 % (1,00) av lönesumman upp till en lönesumma på 2 059 500 euro (2 044 500 euro), och för den andel som överstiger nämnda belopp 2,05 % (2,45) av lönen.

Arbetslöshetsförsäkringspremien för universitet var 0,80 % (1,00) av lönesumman upp till en lönesumma på 2 059 500 euro (2 044 500 euro), och för den andel som överstiger nämnda belopp 2,33 % (2,78) av lönen.

Arbetslöshetsförsäkringspremien för delägare i ett företag enligt lagen om utkomstskydd var 0,80 (1,00) av lönesumman.

Storleken på löntagarnas arbetslöshetsförsäkringspremie var utgående från fondens förslag 1,60 (1,15) % av arbetstagarens lön. Arbetslöshetsförsäkringspremien för delägare i företag var 0,70 (0,45) %.

Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremiers intäkter bokfördes sammanlagt 1 768 (2 042) miljoner euro och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremiers intäkter bokfördes 1 241 (869) miljoner euro.

Fastställande och uppbörd av arbetslöshetsförsäkringspremier

Arbetslöshetsförsäkringsfonden fastställer och uppbär arbetslöshetsförsäkringspremier i enlighet med 7 kap. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner.

Arbetslöshetsförsäkringsfonden påförde under 2017 arbetslöshetsförsäkringspremier till ett belopp av cirka 3,1 (3,0) miljoner euro. Omkring 73 (96) miljoner euro i arbetslöshetsförsäkringspremier återbetalades. Fastställda premier uppbars heltäckande när endast cirka 0,22 (0,15) % av premier som förfallit till betalning under 2017 förblev öppna.

Arbetsgivarens utbildningsersättning

Arbetsgivare kan få skatteavdrag på utbildningskostnader för personalen med stöd av den så kallade lagen om tre utbildningsdagar. Arbetsgivare som inte omfattas av näringskattelagen eller inkomstkattelagen för gårdsbruk kan få motsvarande avdrag från arbetslöshetsförsäkringspremien. Till dessa arbetsgivare räknas bland annat kommuner, församlingar och organisationer. Rätten till utbildningsersättning har tillämpats från början av 2014 och avdraget beviljades på arbetsgivarens ansökan första gången under 2015 när Arbetslöshetsförsäkringsfonden fastställde det slutliga beloppet av arbetslöshetsförsäkringspremier för 2014. Under 2017 gottgjorde Arbetslöshetsförsäkringsfonden utbildningsersättningar för utbildningsdagar under 2016 till 594 (618) arbetsgivare för ett belopp av ungefär 11,1 (11,1) miljoner euro. Antalet utbildningsdagar

som uppgavs i ansökningar var sammanlagt omkring 559 000 (562 000). Av arbetsgivarna som ansökt om utbildningsersättning var 287 (285) städer eller kommuner.

Övervakning av uppbörd av arbetslöshetsförsäkringspremier

Arbetslöshetsförsäkringsfondens uppgift är att övervaka uppfyllandet av de i lagen föreskrivna skyldigheterna gällande arbetslöshetsförsäkringspremier. Genom övervakningen säkerställs att lönesummorna som arbetsgivarna uppgett som grund för arbetslöshetsförsäkringspremierna överensstämmer med verkligheten och att premierna uppbärs till rätt belopp. Övervakningen ingriper även i försummelser inom arbetslöshetspremiestydigheten.

Under tidigare år övervakade Arbetslöshetsförsäkringsfonden arbetslöshetsförsäkringspremierna tillsammans med olycksfallsförsäkringsanstalterna och Olycksfallsförsäkringscentralen eftersom olycksfallsförsäkringsanstalterna uppbar arbetslöshetsförsäkringspremierna till och med 2012. Från och med 2013 har Arbetslöshetsförsäkringsfonden uppburit arbetslöshetsförsäkringspremierna direkt av arbetsgivarna. Tillsynen av arbetslöshetsförsäkringspremier som uppbärs av Arbetslöshetsförsäkringsfonden inleddes i november 2015.

Under 2017 tog Arbetslöshetsförsäkringsfonden 1 428 (1 149) arbetsgivare under tillsyn. För tillsynsfallen fastställdes 2,6 (2,5) miljoner euro i tilläggsavgifter och 0,4 (0,3) miljoner euro i återbetalningar.

Arbetsgivarens självriskpremie inom utkomstskyddet för arbetslösa

Arbetslöshetsförsäkringsfonden fastställer och uppbär av arbetsgivarna självriskpremier för utkomstskydd i syfte att finansiera utgifterna för arbetslöshetsförmåner för långtidsarbetslösa äldre personer som erhållit s.k. rätt till tilläggsdagar eller personer som blivit arbetslösa efter att ha fyllt 60 år. I kapitel 8a i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (1998/555) föreskrivs om fastställande av självriskpremie och förfarande för uppbörd av premien.

Arbetslöshetskassorna och FPA anmälde till Arbetslöshetsförsäkringsfonden omkring 10 000 (13 000) nya självriskärenden. Fonden påförde arbetsgivaren en självriskpremie i cirka 3 100 (3 900) fall.

Självriskpremierna som påfördes var i genomsnitt cirka 16 000 (18 000) euro. Behandlingstiden i fall som ledde till betalningsbeslut var i genomsnitt 59 (68) dagar. År 2017 besvarade sig arbetsgivaren om 3 (13) självriskbeslut.

Sammanjämkning enligt arbetsavtalslagen 12:3

Enligt arbetsavtalslagen ska domstolen i ett tvistemål som gäller avslutande av ett anställningsförhållande höra Arbetslöshetsförsäkringsfonden, om kändan efter avslutandet av anställningsförhållandet har utbetalats inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning.

Arbetslöshetsförsäkringsfonden gav under berättelseåret ungefär 900 (1 100) yttranden.

1.1.3 Arbetslöshetsförsäkringsfondens ekonomi

Arbetslöshetsförsäkringsfondens nettoförmögenhet och konjunkturbuffert

Enligt 3 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner har Arbetslöshetsförsäkringsfonden, för att trygga likviditeten och balansera ändringar i arbetslöshetsförsäkringspremierna till följd av prognostiserbara nationalekonomiska konjunkturfluktuationer, en konjunkturbuffert, som utgör skillnaden mellan fondens tillgångar och skulder och vars maximibelopp uppgår till ett belopp motsvarande de årliga utgifterna för en arbetslöshetsgrad på sju procentenheter. I en djup konjunktur recession kan konjunkturbufferten uppvisa ett underskott som motsvarar utgifterna för samma arbetslöshetsgrad. Maximibeloppet för bufferten beräknas så att de årliga utgifterna som Arbetslöshetsförsäkringsfonden ansvarar för, 2 489 miljoner euro år 2017, divideras med den genomsnittliga arbetslöshetsgraden i procent (8,6) för året i fråga och multipliceras med siffran 7. Det maximibelopp för buffertens tillgångar som lagen avser uppgick år 2017 till 2 026 miljoner euro. Arbetslöshetsförsäkringsfondens nettoförmögenhet uppgick till 106 miljoner euro i slutet av 2017.

Enligt de investeringsprinciper som förvaltningsrådet godkänt ska minst den andel av fondens likvida medel som motsvarar utgifterna under en månad investeras i under ett år långa penningmarknadsinstrument. Detta belopp är cirka 300 miljoner euro. Under 2017 måste den ovan beskrivna s.k. likviditetsbufferten finansieras genom låntagning.

Enligt budgeten för 2018 som lämnades till social- och hälsovårdsministeriet visar fondens nettoförmögenhet ett positivt resultat med 349 miljoner euro 31.12.2018. I samband med uppgörande av bokslutet uppskattas beloppet nettoförmögenhet visa ett positivt resultat på ungefär 550 miljoner euro i slutet av 2018.

Ordnanande av finansiering med lånade medel

Arbetslöshetsförsäkringsfonden har två emitterade masskuldebrevslån till ett sammanlagt värde av 900 miljoner euro. Lånen emitterades 2015 och de förfaller till betalning 2018 och 2019. Lånen ingår i Europeiska centralbankens köpprogram (PSPP).

Arbetslöshetsförsäkringsfonden har kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's kreditbetyg AA+ med stabila utsikter. Kreditbetyget är det samma som för Finska staten.

Finansieringen av likviditeten fortsatte under 2017 genom emission av företagscertifikat med en löptid under ett år. Under slutet av året var kassaflödet bra och de utelöpande företagscertifikaten betalades bort under årets slut. Beloppet likvida medel förblev på en bra nivå under hela året och motsvarade i genomsnitt utgifterna för tre månader.

Reservkrediterna förnyades våren 2017 och dess belopp är 400 miljoner euro. Den är förenad med statens proprieborgen till ett belopp av 440 miljoner euro. Reservkrediterna användes inte under 2017.

Styrelsen för Arbetslöshetsförsäkringsfonden godkände 21.11.2017 en skuldförvaltningsplan för 2018.

Placeringsverksamhet

Arbetslöshetsförsäkringsfonden idkar placeringsverksamhet i den omfattning som det är nödvändigt i syfte att placera kassaöverskott till följd av intäkter och utgifter som inte är samtidigt och att säkerställa likviditeten. Tillgångar som ska placeras har från och med 2015 finansierats i första hand med lånade medel. Arbetslöshetsförsäkringsfondens placerings- och finansieringstillgångar uppgick vid årets slut till 1 125 (704) miljoner euro.

Finansmarknaden uppvisade en positiv utveckling under 2017. Uppgången på aktiemarknaden fortsatte, råvarupriserna sjönk i början av året men steg åter under slutet av året. Euron blev starkare i förhållande till US-dollar och de långa räntorna fortsatte att stiga särskilt i USA. Räntefluktuationen inom euroområdet var mindre även om efterfrågan på företagslån var fortsatt stor och marginalerna minskade.

ECB fortsatte att understöda marknaden såväl genom köpprogrammet för den offentliga sektorn (PSPP) och köpprogrammet för den privata sektorn (CSPP) som med en negativ styrränta. USA:s centralbank fortsatte att höja styrräntan och marknads förväntningar var vid tidpunkten för uppgörandet av översikten på de stigande räntornas sida.

Målet var att hålla placeringsportföljens risker på en relativt låg nivå och betonandet av säkerheten i allokeringen av placeringarna fortsatte. Den nedre gränsen för placeringsportföljens genomsnittliga risknivå låg i enlighet med placeringsplanen på miniminivån BBB/S&P jämfört med BBB+ i slutet av året innan. Placeringsplanen revideras flera gånger under året och placeringar gjordes aktivt i penningmarknadsinstrument och masskuldebrevslån. Vid räkenskapsperiodens slut var 537 (262) miljoner euro av fondens tillgångar placerade i placeringar på penningmarknaden, 433 (359) miljoner euro i masskuldebrevslån och 0 (0) miljoner euro i aktier.

Avkastningen på fondens placerade tillgångar var 0,1 (0,3) procent år 2017. Avkastningen kan anses vara rimlig med beaktande av placeringsportföljens starka kreditbetyg och den rådande negativa räntemiljön särskilt i verksamhetsomgivningen för placerare i likhet med fonden som undviker risker. Avkastningen överskred placeringsverksamhetens referensavkastning.

Arbetslöshetsförsäkringsfondens förmögenhetsförvaltning har från början av 2016 administrerats i sin helhet av fondens kontor.

Riskhantering

Riskhantering har i uppgift att identifiera och hantera de hot som, om de förverkligas, kan äventyra kontinuiteten eller soliditeten i Arbetslöshetsfondens verksamhet eller ha en skadlig inverkan på fondens verksamhetsförutsättningar eller förverkligandet av strategin. Syftet med riskhanteringen är även att stöda uppnåendet av de strategiska målen genom att se till att de risker som fonden tar eller möter är i rätt proportion till dess mål och risktagningsförmåga.

Fonden eftersträvar att identifiera de största riskerna i sin riskhanteringsplan och begränsa dem till en nivå där de inte utgör ett hot mot fondens ekonomiska ställning, kontinuiteten i verksamheten eller förtroendet för fondens verksamhet om de förverkligas.

Riskhantering är en del av Arbetslöshetsförsäkringsfondens tillsynssystem. Vid organisering av riskhanteringen bär den högsta ledningen ansvar för TVR:s riskhantering liksom för hela internkontrollen, men verksamheten förutsätter hela personalens insats.

Riskhanteringsfunktionerna styrs och koordineras av den verkställande direktören och till sin hjälp har han arbetsgruppen för internkontroll och riskhantering. Arbetslöshetsförsäkringsfonden har en omfattande kontaktyta i Finlands samhällsekonomi. På grund av detta är det viktigt att man under alla omständigheter försöker säkerställa att fonden kan utföra sina huvuduppgifter utan hinder. Styrningen av fondens ekonomi sker främst genom reglering av arbetslöshetsförsäkringspremierna som ska fastställas årligen. Ett av fondens viktigaste strategiska mål är att trygga den rätta nivån och jämnheten hos arbetslöshetsförsäkringspremierna.

I syfte att säkerställa jämnheten hos arbetslöshetsförsäkringspremierna har fonden till sitt förfogande en konjunkturbuffert vars storlek på ett väsentligt sätt påverkar fondens risktagningsförmåga. Konjunkturbufferten blev negativ under 2015. År 2016 var man också tvungen att använda skuldfinansiering för finansiering av utkomstskyddsutgifterna. Under 2017 förbättrades TVR:s finansiella situation avsevärt. Kortfristig likviditetskredit användes ibland. Arbetslöshetsförsäkringsfondens nettoförmögenhet uppgick till 106 miljoner euro i slutet av 2017.

Fonden eftersträvar att begränsa riskerna inom placeringsverksamheten på en sådan nivå så att förverkligade risker inte förorsakar fonden några stora förluster som skulle leda till ett behov att höja premierna eller riskera fondens likviditet. Arbetslöshetsförsäkringsfondens placerings- och finansieringsverksamhet och riskgränser regleras närmare i de av förvaltningsrådet godkända principerna för placeringsverksamheten och i den av styrelsen godkända placeringsplanen och skuldförvaltningsplanen.

För mätning av placeringarnas marknadsrisker används i första hand den s.k. stressmetoden enligt vilken ett på historiska fluktuationer baserat risktal uttryckt i volatilitet per år fastställs för respektive placeringsklass. År 2017 var risktalet för aktieplaceringar 25 (25) %, för placeringar i masskuldebrevslån 4 (4) % och för penningmarknadsplaceringar 1(1) %.

De mest betydande riskerna för Arbetslöshetsförsäkringsfonden hänförde sig till en tillräckligt stor konjunkturbuffert och hanteringen av likviditeten, förmågan att reagera på förändringar i verksamhetsmiljön, fungerande datasystem och utveckling av nya datasystem samt tillgång till och förvarande av informationskapital.

Fonden försöker säkerställa en tillräcklig konjunkturbuffert genom att fastställa arbetslöshetsförsäkringspremierna på en trygg nivå med stöd av mångsidiga prognosmetoder. Under lågkonjunktur kan bufferten ha ett underskott, varvid likviditeten åtminstone delvis måste tryggas med skuldfinansiering. De tillgångar som ingår i konjunkturbufferten uppskattas både som ett absolut belopp och som ett belopp i proportion till fondens utgifter. Arbetslöshetsförsäkringsfondens likviditet var säkrad genom masskuldebrevslån (898 miljoner euro).

Målet är att kontrollera risken i samband med hanteringen av likviditeten genom lönsam och tryggande placeringsverksamhet och även genom heltäckande lånearrangemang. Arbetslöshetsförsäkringsfonden har som en s.k. back up-facilitet för den allmänna medelsanskaffningen en reservkredit på 400 miljoner euro. Reservkrediten innehåller statlig proprieborgen.

Målet är att hantera risken i anslutning till förändringsbenägenhet genom god framförhållning av kända förändringar i verksamhetsmiljön. Detta kräver aktiv kontakt med alla intressentgrupper och särskilt med beslutsfattarna. Betydelsen av informationssystem och informationskapital har ökat märkbart inom TVR:s verksamhet de senaste åren. Likaså tillgången på nyckelkompetens samt bibehållande av nyckelpersonal och informationskapital är viktigt med tanke på TVR:s verksamhet. TVR kontrollerar de risker som hänför sig till dessa genom kontinuitetsplanerings-, beredskaps- och ersättningsarrangemang samt förbättring av informationssystemens funktionssäkerhet och effektivitet.

1.1.4 Personalen

Verkställande direktör för fonden är juris kandidat Janne Metsämäki. Vid slutet av 2017 var antalet anställda i anställningsförhållande 106 (98). Räknet i årsverken var antalet anställda 90, 3 (88,8). Av de anställda var 36 (34) män och 70 (64) kvinnor. De anställdas medelålder var 41 (39) år och anställningstiden vid fonden i genomsnitt 4,8 (4,5) år. Antalet utbildningsdagar per person var i genomsnitt 4 (4) dagar.

Vid fonden tillämpas ett lönesystem som grundar sig på hur krävande arbetet är och ett resultatpremiesystem som stöder uppnåendet av de strategiska målen.

Sjukfrånvaron var i genomsnitt 10,3 (9,2) dagar/årsverke, enligt EK:s statistik beräknat 3,34 (2,92) %.

1.1.5 Förvaltning

Arbetslöshetsförsäkringsfonden emitterade under 2015 två offentligt noterade masskuldebrevslån på NASDAQ OMX Helsinki Oy. Av denna orsak beslutade Arbetslöshetsförsäkringsfondens styrelse 2015 att TVR ska iakttä tillämpliga delar Bolagsstyrningsrapporten för börsnoterade bolag i Finland som värdepappersmarknadsförbundet utfärdar och som förnyades 1.10.2015 och trädde i kraft 1.1.2016. Arbetslöshetsförsäkringsfonden har på sin webbplats gett ut i form av en separat berättelse bolagsstyrningsrapporten (Corporate Governance Statement) enligt rekommendationerna om rapportering av börsnoterade företags styrelser som avses i 7 kap. 7 § i värdepappersmarknadslagen (746/2012). Arbetslöshetsförsäkringsfondens bolagsstyrningsrapport är offentligt tillgänglig på Arbetslöshetsförsäkringsfondens webbplats.

Förvaltningsråd

Statsrådet utsåg på förslag av arbetsmarknadsparterna 27.11.2013 medlemmarna i förvaltningsrådet för mandatperioden 1.1.2014–31.12.2016. I samband med ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner förlängdes förvaltningsrådets mandatperiod med lagens ikraftträdelsebestämmelse till slutet av 2017. Medlemmar i förvaltningsrådet 2017 har varit

▪ ordförande Riku Aalto, Metallarbetarförbundet	FFC
▪ branschchef Teija Asara-Laaksonen, JHL	FFC
▪ styrelsens viceordförande George Berner, Berner Oy	EK
▪ servicedirektör Jorma Haapanen, Kotka stad	KT
▪ styrelsens ordförande Kimmo Hovi	LAF
▪ verkställande direktör Tauno Kekäle, VAMK	EK
▪ verkställande direktör Lauri Kivekäs, Rudus Oy	EK
▪ verksamhetsledare Salla Luomanmäki, Akavas Specialorganisationer	Akava
▪ ordförande Jorma Malinen, Fackförbundet Pro	STTK
▪ verkställande direktör Ilkka Mäkelä, Saarioinen Oy	EK
▪ kedjedirektör Harri Ojanperä, SOK	EK
▪ ordförande Ann Selin, PAM	FFC
▪ personaldirektör Ari Svensk, Keskos dagligvaruhandel	EK
▪ överdomare vid förvaltningsdomstol Liisa Talvitie, Vasa förvaltningsdomstol	KiT
▪ ordförande Rauno Vesivalo	STTK
▪ biträdande stadsdirektör Ritva Viljanen, Helsingfors stad	KT
▪ läkare under specialistutbildning Jaana Ylä-Mononen, Mellersta Finlands sjukvårdsdistrikt	KT
▪ styrelseordförande Antti Zitting, Sacotec Components	EK

Förvaltningsrådets ordförande var Rauno Vesivalo och vice ordförande George Berner. Förvaltningsrådet sammanträdde tre gånger under året.

Styrelse

Förvaltningsrådet utsåg på förslag av arbetsmarknadsparterna 30.8.2016 medlemmarna i styrelsen för 2017. Förvaltningsdomstolen beviljade vid sitt e-postmöte 10.1.2017 avsked till Joonas Rahkola fr.o.m. 1.1.2017 och valde Pirjo Väänänen i stället fr.o.m. 10.1.2017.

▪ ordförande Sture Fjäder	Akava
▪ direktör Jyrki Hollmén	EK
▪ direktör Eeva-Liisa Inkeroinen	EK
▪ arbetsmarknadsdirektör Markku Jalonen	KT
▪ ordförande Antti Palola	STTK
▪ förhandlingschef Jorma Palola	KT
▪ arbetsmarknadsdirektör Vuokko Piekkala	KiIT
▪ ekonom Joonas Rahkola t.o.m. 1.1.2017	FFC
▪ socialpolitisk chef Pirjo Väänänen fr.o.m. 10.1.2017	FFC
▪ sakkunnig Vesa Rantahalvari	EK
▪ verkställande direktör Veli-Matti Rekola	LAF
▪ intressebevakningsdirektör Saana Siekkinen	FFC
▪ ledande ekonom Penna Urrila	EK

Till styrelsens ordförande valdes Vesa Rantahalvari och till vice ordförande Saana Siekkinen. Styrelsen sammanträdde 11 gånger under året.

Styrelsens självutvärdering utfördes i december 2017.

Revisorer och intern revision

Som revisor fungerade revisionssamfundet PricewaterhouseCoopers Oy. Revisionsverksamheten leddes av CGR Juha Wahlroos.

Fondens interna revision handhades av revisionssamfundet BDO. Revisionsverksamheten leddes av OFR Helge Vuoti.

Kontor

Arbetslöshetsförsäkringsfondens kontor är beläget i Helsingfors på Folkskolegränd 1.

Representationer

Janne Metsämäki var medlem av Folkpensionsanstaltens delegation för utkomstskydd vid arbetslöshet och suppleant var Tapio Oksanen.

Medlemskap

Pensionsförsäkringsfonden är medlem av arbetslöshetsförsäkringens internationella samorganisation International Social Security Association (ISSA) och motsvarande organisation för EU-medlemsländerna European Social Insurance Platform (ESIP) och Nordiskt Socialförsäkringsmöte (NSF). Fonden är med som observatörsmedlem i europeiska arbetsmarknadsparterers socialförsäkringsinstitutioner (AEIP).

1.1.6 Händelser efter avslutad räkenskapsperiod

Händelser efter avslutad räkenskapsperiod

Ekonomi har fortsatt att utvecklas i en positiv riktning även under början av 2018. Den ekonomiska tillväxten är snabbare än på många år och antalet arbetslösa arbetssökande uppskattas fortsätta att minska jämfört med 2017. Arbetslöshetsförsäkringsfondens nettoförmögenhet blev positiv i slutet av 2017. Enligt Arbetslöshetsförsäkringsfondens budget är förändringen i nettoförmögenheten omkring 400 miljoner euro positiv år 2018. I samband med uppgörande av bokslutet uppskattas att förändringen i nettoförmögenheten är omkring 550 miljoner euro positiv år 2018.

Arbetslöshetsförsäkringsfonden har fortsatt förberedelserna av ibruktagandet av inkomstregistret i början av 2019. Beredningen av samgången mellan Arbetslöshetsförsäkringsfonden och Utbildningsfonden har fortsatt. Enligt planerna ska samgången förverkligas från början av 2019. Fastställande och uppbörd av arbetslöshetsförsäkringspremier har skett enligt planerna och servicenivån har bibehållits på en god nivå trots rusningstoppen kring årsskiftet.

2. Bokslut (IFRS)

2.1 Kalkyl över ändringen av nettoförmögenheten

EUR	Bilaga	1.1–31.12.2017	1.1–31.12.2016
Insamlade premier			
Arbetslöshetsförsäkringspremier	5	4 010 991 493	4 082 594 943
Insamlade premier totalt		4 010 991 493	4 082 594 943
Redovisade premier			
Redovisning av premier	6	-3 423 146 630	-3 846 980 405
Förvaltningskostnader	7	-10 752 069	-11 653 795
Redovisade premier totalt		-3 433 898 699	-3 858 634 200
Nettovinster på värdering av placeringstillgångarna till verkligt värde	13	550 426	1 574 137
Finansiella kostnader	8	-5 524 656	-5 434 649
FÖRÄNDRING I NETTOFÖRMÖGENHET		572 118 564	220 100 231

2.2 Kalkyl över nettoförmögenhet

EUR	Bilaga	31.12.2017	31.12.2016
TILLGÅNGAR			
Långfristiga tillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	9	312 231	477 617
Immateriella tillgångar	10	3 145 997	1 754 445
Övriga fordringar	12	328 038	328 038
Långfristiga tillgångar sammanlagt		3 786 266	2 560 100

Kortfristiga tillgångar			
Arbetslöshetsförsäkringspremiefordringar	11	11 711 483	5 425 437
Övriga fordringar	12	139 553 775	73 520 421
Placeringsstillgångar	14	737 643 948	570 515 073
Likvida medel	15	232 007 361	52 135 615
Kortfristiga tillgångar sammanlagt		1 120 916 566	701 596 546
Tillgångar sammanlagt		1 124 702 832	704 156 646
Från föregående räkenskapsperioder		-465 757 025	-685 857 257
Från räkenskapsperioden		572 118 564	220 100 231
NETTOFÖRMÖGENHET		106 361 539	-465 757 025
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Lån	16	598 414 440	897 041 820
Långfristiga skulder sammanlagt		598 414 440	897 041 820
Kortfristiga skulder			
Lån	16	299 795 460	125 969 173
Arbetslöshetsförsäkringspremieskulder	11	23 859 168	29 951 014
Övriga skulder	17	96 272 225	116 951 664
Kortfristiga skulder sammanlagt		419 926 854	272 871 851
Skulder sammanlagt		1 018 341 294	1 169 913 671
Nettoförmögenhet och skulder sammanlagt		1 124 702 832	704 156 646

2.3 Kassaflödeskalkyl

EUR	1.1–31.12.2017	1.1–31.12.2016
Insamlade arbetslöshetsförsäkringspremier	3 958 182 518	4 084 168 784
Redovisade premier	-3 469 492 105	-3 821 610 706

Betalda räntor	-10 033 543	-11 226 597
Likvida medel netto som använts för ordinarie verksamhet	478 656 870	251 331 481
Kassaflöden för investeringar		
Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	-160 716	-330 169
Försäljningsintäkter från materiella anläggningstillgångar	505	0
Anskaffning av immateriella tillgångar	-1 576 801	-1 668 446
Köp av placeringsinstrument	-2 199 341 984	-2 843 001 222
Försäljning av placeringsinstrument	2 029 433 053	2 646 448 118
Övriga långfristiga tillgångar	328 038	328 038
Likvida medel netto som influtit från investeringar	-171 317 905	-198 223 681
Upptagning och återbetalning av lån	-127 467 218	-87 362 748
Likvida medel netto som influtit från finansiering	-127 467 218	-87 362 748
Nettoökning/-minskning av likvida medel	179 871 747	-34 254 948
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden	52 135 615	86 390 563
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden	232 007 361	52 135 615